

**Základní škola Ing. M. Plesingera-Božinova
Neratovice**

**Školní plán environmentálního vzdělávání, výchovy
a osvěty 2020/2021**

Zpracovatel:

Jméno a příjmení: Jaroslava Horáková, koordinátorka EVVO

Vyučované předměty: Pracovní činnosti, Výchova ke zdraví, Výtvarná výchova

Identifikační údaje školy:

Struktura školy: Základní škola s 1. - 9. ročníkem

Adresa školy: Školní 900, 277 11 Neratovice,

Telefon: 315 68 20 67-68

E-mail: info@zs-mpb.cz

Internetové stránky: www.zs-mpb.cz

Ředitelka školy: Mgr. Jaroslav Kužel

Zástupce ředitele: Mgr. Kateřina Kořanová

Mgr. František Štěrba

Koordinátor EVVO: Jaroslava Horáková

Kontakt na koordinátora EVVO: 315 68 20 68

Celkem pedagogů: 53, AP: 23, vychovatelek ŠD: 11

Celkem žáků: 832

Zřizovatel: Město Neratovice

Adresa zřizovatele: Kojetická 1028, 277 11 Neratovice

E-mail zřizovatele: meu@neratovice.cz

UNESE ZEMĚ NAŠE KROKY?

Ke globálním změnám klimatu dochází, o tom není sporu. A i když na vysvětlenou tohoto jevu máme k dispozici různé, i protichůdné teorie, většina z nich tvrdí, že „za to“ může činnost člověka na Zemi, a že zase jedině člověk to může změnit k lepšímu. Jak se k nabízeným vysvětlením postavit, se musí každý rozhodnout sám. Nicméně je mimo jakoukoliv debatu, že pokud právě nyní nezačneme efektivně snižovat škodlivé emise v ovzduší a zrealizuje se scénář „business as usual“ (jako obvykle žádná změna), čekají zeměkouli změny, které velmi ztíží či dokonce vyloučí dosavadní způsob života.....

ROLE ŠKOLY V EVVO:

Vztahy k prostředí se formují velmi různě u každého jedince, a to neopakovatelným způsobem na základě jeho genetických vloh a celé složité soustavy vlivů od nejrannějších okamžiků života. V každém případě se formování vztahů k prostředí i vztahů k budoucnosti týká **racionální, emocionální i volně aktivní stránky osobnosti**, i když je třeba počítat s tím, že míra jejich vlivu na celkové postoje člověka k prostředí se velice liší.

Základní znalosti, s nimiž člověk do života vstupuje, a které pak může celoživotně rozvíjet, zásadním způsobem u celé populace ovlivňuje **škola**.

Je to jediná instituce, která při povinné školní docházce působí skutečně na všechny občany, a to po řadu let, každodenně, a v citlivé etapě vývoje osobnosti.

Škola by měla poskytnout dostatek **informací** pro to, aby každý pochopil, že kolem nás existují zákonité děje a vztahy, jejichž jsme součástí. Že všechny děje jsou propojené – na místní, regionální i globální úrovni, že mezi nimi existují různé zpětné vazby – že je důležité je poznávat a respektovat, protože jsme jejich součástí.

Škola by měla ukazovat, jak je možné takový požadavek výhodně plnit i v zájmu člověka a věnovat pozornost některým základním **dovednostem a návykům** v tomto směru, jaké nástroje je k tomu možno využívat, jak **jednání** v každém jednotlivém místě má význam pro celý svět – a jak a proč je důležitá vstřícnost **mezi lidmi** pro další dobrou existenci všech. A v neposlední řadě, co může každý jednatlivec – **každý občan** v daném místě a každý pracovník v daném oboru pro UR učinit.

Environmentální výchova představuje dlouhodobý úkol školy – při sestavování ŠPEV je proto třeba ve škole zahájit:

- a) Uvědomování si významu a nezbytnosti EV u celého pedagogického sboru
- b) Uvědomování si vztahů EV k realizaci RVP ve ŠVP
- c) Systematickou činnost školního koordinátora EV za podpory vedení školy
- d) Rozvíjení spolupráce mezi učiteli a její organizační zajištění
- e) Rozvíjení nápaditosti ve využívání různých metod a forem EV
- f) Soustavné cílevědomé zvyšování úrovně znalostí v této oblasti, zajišťování informací obecného a regionálního charakteru
- g) Rozvíjení spolupráce mezi školou a mimoškolní oblastí
- h) Vytvoření podmínek pro účinek EV – pomůcky, okolní prostředí, kontakty – databáze spolupracovníků atd.

Obecná charakteristika školy:

Naše škola je úplnou školou s 1. – 9. ročníkem. Škola je umístěna ve dvou budovách – první třídy jsou v tzv. Školičce, ostatní třídy jsou v hlavní budově. Areály obou budov školy jsou obklopeny školními zahradami.

Charakteristika pedagogického sboru:

Pedagogický sbor je tvořen 53 učiteli, 23 asistentkami učitele a 11 vychovatelkami školní družiny.

EV „není běh na krátkou trať“ – to je celoživotní úkol pro každého pedagoga, protože je to úkol, který není statický, ale naopak se mění v závislosti na aktuálních situacích, reflektuje nejen lokální a regionální, ale i globální změny a vyžaduje stálé inovace v obsahu a metodách. Je to úkol, který vyžaduje nejen soustavné zvyšování znalostí, ale i stálé promýšlení způsobů, jak co nejúčinněji ovlivnit rozum i city mladých lidí, jak spojovat široké a dlouhodobé záměry EV s různými aktuálními prioritami, které bezprostředně ovlivňují náš život.

Je to úkol, který je týká nejen jedince, ale celých pedagogických sborů a jejich vztahů k žákům – celé školy a jejich vztahů k okolí.

Priority školy ve výchově a vzdělávání

Desatero pro ekologickou orientaci školy:

- rozhodnutí o ekologické orientaci školy nemůže být nikým přikázáno, musí se s ním ztotožnit vedení školy i pedagogický sbor,

- ekologickou orientaci chápeme jako specializaci na ekologickou výchovu v rámci schváleného vzdělávacího programu,
- v rámci ekologické orientace se snažíme spolupracovat se středisky ekologické výchovy,
- v rámci ekologické výchovy se snažíme do vzdělávacího procesu zařazovat projektové vyučování a často přesouvat výuku do terénu,
- ekologická orientace by se neměla soustředit pouze na přírodovědné předměty, ale měla by mít integrační charakter,
- nesnažíme se organizovat některé aktivity za každou cenu, pouze příkaze zhora. Někdy méně aktivit, ale kvalitnějších, znamená více,
- snažíme se ve škole vytvořit ovzduší vzájemné tolerance a spolupráce. Naslouchejme názorům našich spolupracovníků a žáků,
- nezapomeňme naše aktivity dokumentovat a jejich výstupy zpřístupnit všem žákům školy i veřejnosti,
- ekologická výchova je výchova člověka, který bude využívat všechny vymoženosti civilizace, ale bude respektovat nutnost opatření vedoucích k zachování zdravého a kvalitního životního prostředí ne proto, že je k nim nucen, ale proto, že je přesvědčen o jejich účelnosti,
- cílem našeho výchovného působení je učinit výchovu k trvale udržitelnému rozvoji přirozenou součástí života školy, a to nejen na úrovni teoretické, ale hlavně praktické a pozitivně tak ovlivnit životní postoje žáků a pedagogů.

Ve své práci se řídíme hesly:

- chceme-li pro přírodu něco udělat, musíme jí nejdříve poznat,
- chceme-li něco zlepšit, musíme začít sami u sebe,
- každý z nás nese kus zodpovědnosti za prostředí, ve kterém žije,
- budoucnost planety Země je v našich rukou.

Zhodnocení stavu EVVO na škole:

Ekologie i ekologická výchova je součástí veškerého života školy, je předmětem pedagogických i provozních porad. Vedení školy vytváří podmínky pro práci koordinátorky EVVO, která je uvolňována na mimoškolní akce – studium, semináře a školení, která jsou pro tuto osobu organizována.

Ekologická výchova a otázka udržitelnosti se stala součástí učebních osnov v předmětu Náš svět na 1.stupni, Přírodě a zdraví na 2.stupni, Pracovních činnostech, Chemii, Zeměpise, Matematice, Občanské výchově, Výtvarné výchově i Tělesné výchově a dalších předmětech na 2.stupni.

Ekologické hledisko ovlivňuje samo fungování školy – otázky topení, svícení, užívání vody či zacházení s odpady jsou řešeny s ohledem na něj.

Cíle EVVO na škole:

- naučit děti pozitivnímu vztahu k přírodě a životnímu prostředí, vytvářet v nich povědomí o možnostech dopadu lidské činnosti na krajinu a přírodu vůbec,
- vytvořit společenství dětí a pracovníků školy, kterým záleží na životním prostředí okolo sebe,
- naučit děti vážit si každého člověka, výsledku jeho práce a pochopit, že každý jedinec má své místo a úkol na této zemi,
- seznamovat děti s historií regionu, s tradicemi a odkazy našich předků, vést děti k pozitivnímu vztahu k vlastní rodině, obci a regionu,
- vytvářet u dětí potřebu smysluplného využití volného času,
- nacházet pozitivní prvky v každém z lidí, naučit se komunikovat s ostatními lidmi,

- dokázat přesně popsat své pocity, potřeby, přání, vést děti, aby se dokázaly svěřit se svými problémy rodičům a učitelům,
- podporovat vzájemnou komunikaci mezi mladšími a staršími dětmi jako prostředek přirozeného předávání zkušeností v dobrém slova smyslu,
- umožnit dětem se speciálními potřebami aktivní zapojení do všech školních i mimoškolních činností,
- nenásilnou formou vést děti k toleranci, k úctě ke všemu živému, ke každému člověku a výsledku jeho práce,
- naučit si osvojovat takový způsob myšlení, rozhodování a chování, které vede k udržitelnému jednání v osobním a občanském životě,
- podněcovat k upevňování dovedností zaměřených na kvalitu pozitivního zdravého životního stylu a pohybu.

Pravidla spolupráce koordinátora EVVO s vedením školy a pedagogickým sborem:

- příprava plánu EVVO, jeho realizační část, a vyhodnocení,
- organizovat akce zaměřené k EVVO,
- účastnit se seminářů a vzdělávání v této oblasti,
- navazovat kontakty se středisky ekologické výchovy,
- podněcovat a přispívat k ekologizaci školy,
- vést evidenci materiálu a pomůcek pro EV,
- spolupracovat s ostatními členy sboru,
- předávat zkušenosti a poznatky o nejnovějších výzkumech a vědách, nových legislativních normách a metodách práce, jak pedagogickému sboru a vedení školy, tak i veřejnosti a spolupracovat s nimi.

Plánované akce s EVVO tematikou pro pedagogy – účast koordinátorky ekologické výchovy:

- Využívání nabídek dle informací pro Středočeské školy MRKEV (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy), Sdružení TEREZA, Ekocentrum Koniklec.
- Účast na setkáních koordinátorů EV, pořádaných Klubem ekologické výchovy ve spolupráci se Středočeským krajem.
- Další akce budou realizovány dle nabídky seminářů a školení pro tento školní rok.

Naše škola a žáci se zúčastní na následujících akcích:

I. stupeň

Plán akcí dle možností a aktuální situace.

- v rámci Přírodovědy vycházky po okolí školy – Neratovice, Lobkovice, okolí Labe, pozorování změn počasí a přírody v jednotlivých ročních obdobích.
- **září – říjen 2020** – sběrové akce,
- **září – říjen 2020** – Projektový Den Stromů, zvířat,
- **listopad – prosinec 2020** – sběr přírodních materiálů, tvorba výrobků na výzdobu tříd a vánoční dílnu,
- **listopad – prosinec 2020** – vánoční sbírka na útulky pro opuštěná zvířátka,
- **březen 2021** – Projekt „Den vody“
- **březen 2021** – školní projekt od firmy Happy snack Opava, „Zasej si svou rostlinku 1. 2. 3. 4. 5. šly ředkvičky na výlet“ – pozorování semínka od výsevu až po sklizeň.
- **březen 2021** – sběr druhotných surovin,
- **duben 2021** – celosvětový „Den Země“ – celoškolský projekt,
- **květen – červen 2021** – různé další projekty – využití hodin Vv a Pv,
- **květen – červen 2021** – školní výlety dle možností a situace (5. ročník návštěva ZOO Chleby)
- **květen – červen 2021** – sběrová akce starého papíru, plastových víček a elektro odpadu.

II. stupeň

- **září – říjen 2020** – umístění hmyzích hotelů do školního arboreta,
- **září – říjen 2020** – péče o školní pozemek a okolí školy (ošetřování porostu a úklidové práce), ošetřování bylinkového záhonu, pleť, zalévání,
- **říjen 2020** – projekt „Den stromů“ – v rámci projektu celoroční péče o nově osázený „živý plot“ (dotace od EU, firma IROP),
- **listopad – prosinec 2020** – výroba krmítka a ptačí budky, následné umístění do venkovních prostorů,
- **listopad – prosinec 2020** – hrabání listí a ošetřování stromů a keřů na školním pozemku,
- **listopad – prosinec 2020** – tvorba výrobků z přírodních materiálů, prezentace na Svatobarborský jarmark a vánoční výstavku,
- **leden – únor 2021** – péče o pokojové květiny, přihnojování, kypření, zalévání
Teoretická část: půda a její využití, zelenina, obilniny. Domácí mazlíčci – chov a péče o ně,
- **březen 2021** – výsevy letniček a bylinek do misek, následná výsadba do venkovních truhlíků a záhonů,
Projekt „Den vody“,
Jarní ošetřování záhonové a trvalkové výsadby,
- **duben 2021** – projekt „Den Země“,
Využití nabídek výukových programů Ekocentra Koniklec,
- Květen – červen 2021** – návštěva Kokořínska – dle možností a situace
- Květen – červen 2021** – využití nabídek programů ADRA

Celoškolní sběrové akce pro I. a II. stupeň ZŠ proběhnou od září 2020 do června 2021.

Akce s celoročním průběhem:

- Aktivity a vyučovací metody, které vedou žáky ke správnému chování a jednání ve vztahu k přírodě a prostředí
- Vytváření vybavenosti a materiálně technických podmínek pro EV
- Rozvíjení spolupráce školy s rodiči, s obcí, se středisky ekologické výchovy a s dalšími subjekty,
- Úpravy okolního prostředí školy a celkového života školy s ohledem na šetření životního prostředí,
- Cílené vedení žáků k informacím o podmínkách života, zákonitostech přírody, o struktuře a funkci ekosystému i celé biosféry. O podmínkách lidské existence a jejich potřebách a zdrojích pro jejich uspokojování.
- Spolupráce s ČSOP, pozorování školní zahrady v jednotlivých ročních obdobích, její změny a následné vyhodnocování.
- Péče o ptactvo – výroba a rozmístování krmítek na školním pozemku.
- Zapojování do soutěže od firmy RESUVA s.r.o. Bořanovice ve sběru papíru, PET víček. Ve školním roce 2019/2020 bylo pouze při dvou sběrových akcích v důsledku COVID-19 nasbíráno **21 940 kg** papíru.
- Třídění odpadů do sběrných nádob.
- Péče o pokojové květiny.
- Pěstování základních druhů zeleniny a využívání jich k vlastní potřebě ve školní kuchyňce v rámci „zdravá výživa“.
- Možnost využití bylinek k dochucování a přípravě pokrmů, které žáci pěstují na bylinkovém záhonu.
- Od roku 2015 jsme zapojeni do projektu „**Skutečně zdravá škola**“, naše vize: aby si děti jídla vážily, dovedly si jej vychutnat, věděly, odkud pochází a jak vzniká.

- Záhonová výsadba květin, použití při vytváření výrobků z přírodních materiálů a výzdobě školy.
- Možnost zakoupení výrobků zdravé výživy ve školní budově.
- Dokončení výsadby okrasných dřevin na školní zahradě v rámci „Naučná stezka“ a celoroční péče o tyto dřeviny – zalévání, okopávání, opatření jmenovkami.

během školního roku si budou připomínat a vést diskuze k těmto významným dnům:

- 19.9. Uklidme svět,
- 22.9. Evropský svět bez aut
- 1.10. Světový den lidských sídel,
- 4.10. Světový den zvířat,
- 16.10. Světový den výživy,
- 20.10. Den stromů,
- 16.11. Den bez cigaret,
- 1.12. Světový den AIDS,
- 29.12. Mezinárodní den biologické rozmanitosti,
- 4.2. Světový den boje proti rakovině,
- 22.3. Světový den vody,
- 22.4. Den Země,
- 24.5. Evropský den parků,
- 1.6. Den dětí,
- 5.6. Světový den životního prostředí,
- 21.6. Den květů.

Dále je EVVO začleňována do jednotlivých předmětů a ročníků a žáci si v průběhu školní docházky osvojí:

- základní vědomosti o podmínkách života a zákonitostech přírody,
- podmínky lidské existence a funkce ekosystémů z hlediska lidských potřeb,
- způsoby a možnosti využívání prostředí, dopady lidské činnosti na životní prostředí, kde v různé míře ohrožují podmínky života a zdroje lidských potřeb,
- to, co je nezbytné učinit, aby se problémy odstranily, a aby další problémy nevznikaly,
- tvořivý způsob myšlení při řešení každodenních úkolů,
- získají dovednosti a návyky potřebné z hlediska udržitelného rozvoje,
- utváření správných názorů a postojů k otázkám udržitelného rozvoje napomůže vzdělávání v této oblasti a mezipředmětová spolupráce.